

Et projektbesøg - i Senegal

Reelt blev det ret givtigt, at vores projektbesøg blev rykket fra februar til december 2022 pga Covid-19, da udsættelsen muliggjorde en fælles evaluering med repræsentanter fra IKs partnere: kvindegruppen "Hitio", Association des Jeunes og Reservatkontoret, samt vores koordinator Blaise Seck.

Indsatsen i Maangi projektet er sket på følgende områder: plantning af mangrove og affalds- sortering.

Resultatet af indsatsen: Plantningen af mangrove i reservatet er et synligt resultat, der med tiden vil bidrage til bevarelse og udvikling af det økosystem, der er centralt for

lokalbefolkningen, bl.a. med hensyn til fiskeyngel og østers.

De unge har via deres affaldsevent fået oprenset områder i reservatet og langs stranden. Men pga regntiden, har der været problemer med at få affaldet bragt i depot, fordi vejen til depotet var oversvømmet. Men på den anden side har de unge i højere grad fået øjnene op for, hvilke store praktiske problemer, der generelt er for at løse det lokale affaldsproblem.

Aktiviteterne har styrket kvinderne. De har fået megen ny viden om miljø og klima, ikke blot teoretisk gennem de workshops, der er blevet afholdt for dem, men også gennem de praktiske aktiviteter med plantning i dialog med reservatets teknikere.

Kvindegruppen havde i forvejen en organisering gennem deres forening "Hitio". Den er blevet styrket. De har fået input af repræsentanter fra kornbanken i Fimela og er blevet inspireret til at komme videre i processen og har fået mod på at realisere en kornbank lokalt.

De unge fik et godt udbytte af koblingen af det teoretiske input fra workshops og det

praktiske syn på sagen ved affaldsindsamlingen. En af dem fortalte, at han var begyndt at tænke anderledes: Til en fest havde han tømt en plastpose med drikkevand, og nu syntes han ikke lige, han kunne smide den fra sig og derfor kiggede han efter, om der var noget sted, han kunne komme af med den, men det var der ikke. Der var ingen affaldsspande i nærheden.

Der er lang vej igen, inden man får mulighed for at skaffe sig af med eller sortere plastikken. I landsbyen er befolkningen omhyggelige med at rydde op på private områder, men i det offentlige rum står det slemt til. Her `lyder det med plastaffald.

Hvordan kommer man konkret videre, når der ikke eksisterer sortering og afhentning? En af teknikkerne fra Reservatet påpegede, at det er virksomhedernes ansvar at stoppe med at

producere plastik eller alternativt at producere plastik, der er bionedbrydeligt.

Hvad kan der ske fremover? Et af de formål, som CISU vægtede højt i vores ansøgning om støtte til projektet, var nye samarbejdsformer mellem de involverede parter. Under projektet så vi resultater af samarbejdet, og vi kunne se med egne øjne, at det havde bidraget til et større fællesskab i forhold til målet "Et rent Palmarin" og til bevarelsen af mangroven.

Kvinderne har fået blod på tanden i forhold til at skabe en kornbank. Hitios medlemmer repræsenterer 30 familier, så en kornbank kan få betydning for et større antal mennesker. Hitios kvinder ønsker at anskaffe sig et lokale til formålet, og vil gerne kunne indkøbe bl.a. hirse og ris.

En kornbank vil kunne underbygge fødevarerikigheden og fremme Hitios økonomi samt bl.a. muligheden for at give støtte til skolepenge til de kvinder, der har svært ved selv at skaffe penge til deres børns skolegang.

I forhold til affaldshåndteringen er der et ønske om at få hegn omkring depotpladsen, hvor der så kan ske en uforstyrret sortering af affaldet. Kommunen har, på foranledning af de unge bidraget med en lastbil til indsamling af affaldet.

Efter en række gode og grundige møder, som vi havde med projektdeltagerne, hvor også nye idéer til en fortsættelse af projektet opstod, kontaktede vi CISU efter hjemkomsten. De stillede sig meget positivt til en mindre forlængelse for at nogle af de nye idéer kan sættes i gang.

Ellen Augustesen Anette Sonne